

Zuwenkalo san 2012

San 40han

Boko 485han

Songo = dorrome 35

KIBARU

Kunnafonisében bota kalo o kalo

BP : 24 - Téléphone : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyé, Bosola, Bamako

Muso kónomaw
ni denmisenninw
ka sumaya kéléli
géléyaw

ne 8

San 2012/2013 séné kanpani daminéna géléya kóno

San 2012/2013 séné kanpani daminéni dabajé fóto kéra taratadon mékalo tile 29 san 2012, minisirijemogó Dédgötör Séki Modibo Jara f. A akéra Katibugu lakolisoba «IPR/ISFRA» ka foro kóno. Katibugu ni Kulukoro ce ye kilométrés 5 ye kénkéka f. Jinan, séné bilala hukumu min kóno, o ye suman caman soroziye. Sabula, séné béké ka kécogoya min na, o soro man bon. Moggow té k'u wasa don séné kécogoya fée résumanw na, sumansi résumanw matarafalente, angereko ni farafinnogoko té ba la, sénékédugukolow minécogoya man ni, nafolo nafama té ka don séné dafé; jama dun b'a la ka caya ka taa a f. Mali b'a f'k'a disida nin géléya ninnu na walasa jamana ka se ka késmanbasoro jamana ye Afiriki tilebinyanfan f.

Séné togoladon ye sénékelaw ni jamana nemogow ka sigikafé donba ye Mali kóno. O don in de la u b'u haminankow, u ka géléya anu ka lajniniw da faamaw tulo kan séné, baganmara, monniani jirituru layiriwali sratigé la.

Mali sénékelaw ka tonba «APCAM» nemogóminye Bakari Togolaye, o ye goferenaman fo k'a waleñumandón a

Séné togoladon ye sénékelaw ni jamana nemogow ka sigikafé donba ye

ka déme na ka nésin sénékelaw ma hali ni géléya béké jamana in kan bi kosebé.

Minisirijemogó y'a jira ko jinan, séné togoladon baaraw daminéni Katibugu IPR/ISFRA la, kun b'o la. Ka da a kan lakolisoba in ka kalanw

sinsinnes béké séné, baganmara, monniani jirituru layiriwali kan. Nin baara ninnu nédéonbaa jana caman kalanna Katibugu lakolisoba in na. IPR/ISFRA kalanw dayélélen don Afiriki jamana béké moggow ye. Séki Modibo Jara ye foli kérénkerennen lase Katibugu

lakolisoba nemogow ma, ka laban ka hakililajigin ke Mali bilama dabolo kan. A y'a jira k'an be don min na jamana fankelen béké moggoguw bolo, basigi té an f'yan fóto. O kelen be sababu ye mogow minnu b'an déme ni fées résumanw ani nafolow ye, oiu caman béké k'u kodon an na. Nin béké ye géléya ye san 2012/2013 séné kanpani baara bolodalenw waleyacogo résuman na. Nka o n'a ta béké goferenaman bénna a seko ke sénékelaw ye. Osiratigé la minisirijemogó y'a nini u f'yan, u k'u joyoré fa kosebé kanpani in sabatili la, ka jamana körónyanfan géléya fana to u hakili la. Ako fana, géléya in ye bágantigé minnu ke ka körónyanfan bila, goferenaman bénna olu déme ni bagandumuni ye fu la. A y'a jira tuguni, ko tème bénna ke ni sanjikaraba ye.

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Furakeli ni angere donni béké jiriforo soro bonya

Samiye de ye jiriw fangasorowaati ye. Walasa jiri dentaw soro ka bonya, jiriforotigé ka kan k'u ka jiriw furaké ani ka angere don u koro. Madamu Goro Aminata Goro béké baara ke «IER» la Jikoroni Para sira la Bamako. O cakéda in nésinnen béké sumansi résumanw ni jirisiyénw silakolokololi ma. A y'a jira ko jiriw man kan ka furaké samiye f. Kérénkerennenla, ni mogow min b'a f'k'a ka mangoroforo furaké, a ka kan k'a késmanbasoro walima feburuyekalo la yanni mangorow ka feereli damine. O b'a to dimogow kana se ka mangorofeerew tige. Dimogow misenmannin d'ow be yen, olu béké yaala kungo kóno ka feeremayorow jate mine yanni ka se u fanda waati ma. U béké mangorogeran sogo ka fan da o kóno. Ni fan toréla, dimogodenninw ntumunamaw béké b'o ka jigin duguma ka don dingew kóno dugu jukoro ka kologéleya yen kosebé ka yéléma ka késmanbasoro ye. O de kosoñ mogow ka kan k'a ka jiriforo furaké yanni ka se jiriw feereli ma.

N'a kéra u feeretbla, diden minnu fana béké yaala ka jirifeerew ta ka taa di dilan, olu ténna se k'o baara in k'e. Jiriforo furakeli laban ka kan ka késmanbasoro bannen kofé.

Ni jiri turulen ye san yéléma, o y'o kelen ye ka san kelen soro. N'a bora namasa la, angere té don jiri si koro kasoro a ma san kelen dafa.

Angere béké don lemuruforo, mangoroforo ani namasaforo koro.

Nka ni mangoroforo don nogo béké don san fóto la. Nogo fóto béké don mékalo

Jiriforo
sabatili béké
béké
ladoncogo
la

walima zuwenkalo la. Nogo finman garamu 217, «silifati de potasi» n'o ye angere bugurinjelama ye o garamu 300 ani nogo jeman garamu 33 béké don mangorosun kelen-kelen koro.

Fobonda f'yan ye sétanburukalo ni okutoburukalo furancéw ye, i béké laban
A to béké ne 2nan

je fôlo tɔ̄

ka nɔ̄go donko filan na ke; n'o ye nɔ̄go jemān garamu 100 donni ye mangorosun kelen-kelen kɔ̄ro.

San filan na hake min donna jiri kelen-kelen kɔ̄ro nɔ̄gɔ̄donko fôlo la, i b'o nɔ̄go filo don u kɔ̄ro, kasɔ̄ro ka nɔ̄go jemān garamu 100 don u kelen-kelen kɔ̄ro nɔ̄gɔ̄donko filan na. San sabanan na, hake min donna jiri kelen-kelen kɔ̄ro san fôlo la nɔ̄gɔ̄donko fôlo la, i b'o nɔ̄gonna saba don u kɔ̄ro nɔ̄gɔ̄donko fôlo la kasɔ̄roka nɔ̄go jemān garamu 100 don u kelen-kelen kɔ̄ro nɔ̄gɔ̄donko filan na. A be ke ten fo ka se u san tannan ma, i ye hake min don u kɔ̄ro san fôlo la i b'o nɔ̄gonna tan don u kɔ̄ro. Yelema te don o san tannan in ta kecogo la bilen ka jesin jirisun kɔ̄rōw ma fo ka foroko se a dan na.

Kabini i mana namasa turu, kalo fila o fila, angere suguya min be wele tubabu kan na silifati damoniyaki ni dɔ̄w k'a ma bamanankan na mɔ̄nnikuru jemān, o garamu 100, silifati de Tilémusi n'o ye bugurinje bilenman ye, o garamu 200, angere min be wele tubabukan na kulariri de potasi, ni dɔ̄w b'a wele bamanankan na mɔ̄nnikuru bilenman, o garamu 140, ka fara ire n'o ye angere sukarolama walima nɔ̄gojye, o garamu 46 be dona kɔ̄ro. Namasasun ye denko kelen pe ye. Min den mana ban o be tige ka fili. A jukurun be soro ka nugu.

Lemuruw ye nɔ̄gɔ̄donko saba ye san kɔ̄ro. Lemuru san kelen mana dafa, mɛkalo la angere DAP n'o ye nɔ̄gojin walima mɔ̄nnikuru finman ye, o garamu 44, silifati de potasi n'o ye angere bugurinjelama ye o garamu

40 ani ire n'o ye nɔ̄gojye ye o garamu 92 be don a kɔ̄ro. Nin mumi de be wele lemuru nɔ̄go hake dafalen. Nɔ̄go donko filan na ke setanburukalo la, a sabanan be ke desanburukalo la. O nɔ̄go donko filan in ni sabanan kelen-kelen na, hake dafalen tilance de be k'a la : mɔ̄nnikuru finman garamu 22, silifati de potasi garamu 20 ani nɔ̄gojye garamu 46.

Lemuru mana san fila soro, angere hake dafalen nɔ̄gonna fila be k'a nɔ̄gɔ̄donko fôlo la, kasɔ̄ro k'o tilance ke nɔ̄gɔ̄donko filan na sabanan na. San saba a be sigiyɔ̄roma saba ye donko fôlo la, k'o tilance ke donko filan na sabanan na. A be to ka sigiyɔ̄roma lemuru san hakew la ka taa, nɔ̄gɔ̄donko fôlo la, k'o tilance ke nɔ̄gɔ̄donko filan na sabanan na fo ka jiri se san tan ma. O santannan in na angere hake dafalen sigiyɔ̄roma tan min donna jiri kɔ̄ro nɔ̄gɔ̄donko fôlo la k'o tilance ke nɔ̄gɔ̄donko filan na sabanan na cogo min na, yelema te don o la bilen. San o san i b'o ke sa fo ka jiriko ban pewu.

Nɔ̄go be don papayisun kɔ̄ro nin cogo la. Ni papayisun turulen y'a denko fôlo ke, san o sank'a ta mɛkalo la ka se okutoburukalo ma, o kalo o kalo nɔ̄gojin garamu 26, angere bugurinjelama garamu 48 ani nɔ̄gojye garamu 16 be don a kɔ̄ro.

Nka k'a ta nowanburukalo la ka se zanwuyekalo ma, papayi angere hake dafalen be sigiyɔ̄roma fila ka don jiri kelen-kelen kɔ̄ro. N'o ye nɔ̄gojin garamu 52, angere bugurinjelama garamu 96 ani nɔ̄gojye garamu 32 ye o kalo o kalo.

Ntɔ̄mɔ̄nɔ̄nsun ye nɔ̄gɔ̄donko kelen

dɔ̄roñ ye san kɔ̄ro. O ka kan ka ke mɛkalo la walima zuwenkalo la. Nka nɔ̄gɔ̄donor damineni k'a soro jiri san kelen dafara: nɔ̄gojin garamu 49, angere bugurinjelama garamu 60 ani nɔ̄gojye garamu 4.

Ntomi, Erezen ani Gerenadiyi, olu ni ntɔ̄mɔ̄nɔ̄nsun nɔ̄go doncogo ye kelen ye.

Angere joyɔ̄ro ka bon jiri ma. Ire (nɔ̄go jemān) b'a mɔ̄diya k'a kologelyea, DAP (nɔ̄go finman) b'a bolo n'a furabulu caya a ka den kosebe. «Silifati de potasi» (angere bugurinjelama) be jiridenw diya. Jiriw sonni: Banbali walima diginin min be jo ka jirisun koori, o fiye n'o y'a kɔ̄ro bonya ye, o be tali ke jirisun cogoya la. Jiri bulu koorilamini hake ka se duguma, digi be jo o lamini fe. A kundama b'a ta santimete 20 na ka se 30 na. O digi kɔ̄nɔ̄na de be fa ji la tile fila o fila. O be ben sɔ̄nko saba ma dɔ̄gokun kɔ̄ro. Adogoyalen ka kɛsonko fila ye dɔ̄gokun kɔ̄ro. Jiri be sɔ̄n tilema de fe; k'a damine setanburukalo walima okutoburukalo la ka se zuwenkalo ma. Kun t'a la jiri ka sɔ̄n samiyε fe. Sabula sanji min be na, o b'a jikomakò ne.

Ni mangorosun be sɔ̄n, digi fila be koori o la. Digi fôlo koorilamini ni mangorosun c'e be ke santimete 50 nɔ̄gonna ye. Digi filan na ke ne ni jiri bulu koorilamini ye duguma. Mangorosun be digi fôlo min kɔ̄ro ji te k'o la. Sabula ji keli mangoro ju fe, o b'a naga.

Ni jiri be bonya ka taa a fe, do be to ka fara digi kɔ̄ro bonya kan san o san ka ke ne ni jiri in bulu koorilamini ye duguma. Ni mangorosun don n'o be bonya, do be fara digi fôlo fana kɔ̄ro kan walasa santimete 50 ka labato

a ni mangorosun ce. Mangoro nɔ̄gojyayɔ̄ro ye minye, n'ale turulenye sanduurudafa, a te sɔ̄n bilen. Sabula ale gili fôlo be jigìn ka jaman dugu jukɔ̄ro kosebe. Fijne be se ka mangoro bolo fara, n'o te mɔ̄go si ma fijne no ye ka mangorosun wugu ka bin fôlo.

Digi min be dilan jiri ju fe ni sɔ̄nniji be k'o kɔ̄ro, o fiye keli ka tali ke jiri bulu koorilamini na duguma, kun b'o la. Jirigili misenman minnu be jiri balo, olu kundama de b'o hake la dugu jukɔ̄ro.

Madamu Goro Aminata Goro y'a jira ko mɔ̄go man kan ka jiridenkene dunta wère gerefelemurukumuninsun na. Jiri gerefelen si hake jatemineni be damine a gerefedon na n'a tena bo ka taa a turu yɔ̄ro wère la bilen. Nka n'a gerefelen be b'o ka taa a turu yɔ̄ro wère la, a sjateli be damine a turudon na yenyo la.

Mangoro suguya ye 4 ye: urubi, nunkurunni, nunjannin ani fumanin; jiridenta wère be se ka gerefe olu sunw na. Mɔ̄gɔ̄w k'u hakili to a la ko jiri bolow tigewaati te samiyε ye. O ka telu ka jiri toli walima fənjənamaniw b'a faga. Jiri tigeli waati numan ye setanburukalo ni desanburukalo furancew ye. Madamu Goro Aminata Goro y'a jira ko mangorosiyan kura b'u bolo sisan min be wele **Ngɔ̄ntɔ̄**; o ka ni jabetitw ma kosebe, sabula sukaro t'ale denw na. Jirisiyen wèrew fana be «IER» la minnu ka fisa tansiyontw ma. U den dunnibe tansiyon bali ka yelen.

Madamu Goro Aminata Goro b'a nini jiriforotigiw fe, uka na kunnafoniw nini «IER» la Jiriw sɔ̄ncogo, u furakēcogo ani angereko cogoyaw kan.

Dokala Yusufu Jara

Moriba Kulubali

Wusuru tenu sara balo ladonni na yanni san 2012 utikalo tile 8 ce

San o san ni sunkalo surunyara, mɔ̄gɔ̄w be jore daminé baloko la. Sabula o waati in ye balo sɔ̄ngō dantemeyelentuma ye julaw fe.

Yanni fangayelema k'a ke san 2012 mariskalo til 22, goferenaman tun ye a jira k'o julabaw be se ka taa malo, sukaro àni kaba nini jamana kɔ̄kan. Ko wusuru tenu bin u kan olu ladonni na. Furancelafanga min be jamana kunna sisan, ofana k'a bennatene n'o naniya sirilen in waleyali ye. Minisiréméogo Dogotoro Séki Modibo Jarà kelen k'o kunnafon in lase, Jago minisiri Ahamadu Ture ye lajé k'o kofe ni julabaw, jagomisennikelaw, ani minisiriso in baarakela dɔ̄w ye. O lajé kun tun be jamana labocogo kan balo la ani ka sɔ̄ngō sigi o balo ninita ninnu na. Jatemine na, balo sɔ̄ngō sirilen dòn a hake soro, a sɔ̄ryɔ̄ro àn'a jinibaaw hake la.

Odekosoñ Ofisidinizeri ni Segu Ofisiri kɔ̄ro, malo sɔ̄ngō b'a ta dɔ̄rɔ̄me 60 la ka se 80 ma; kasoro Bamako, malow sɔ̄ngōw b'a ta dɔ̄rɔ̄me 90 na ka se 100 ma; o ye malo minnu bora jamana kɔ̄kan. N'o te a tɔ̄w sɔ̄ngōw seradɔ̄rɔ̄me

95 ma. Tuma min na jatemine kera bolokorobalo hake to la jamana kɔ̄ro, jago minisiriso y'a jini julabaw fe u k'ujilaja ka malo ni sukarocaiman jini ka ladon jamana kɔ̄ro walasa balodese kaha ansoro, ani k'an tanga u sɔ̄ngō dantemeyelenni kɔ̄lɔ̄ juguw ma. Julabaw kɔ̄ni y'a jira ko sarati min dalen file olu ye, n'o ye k'a damine san 2012 mɛkalo tile 8 na ka se utikalo tile 8 ma, k'o ka surun kosebe olu k'o baarara in sabatiko numan

na; sabula ko kɔ̄kansanni geleyaw ka ca. Kumakunce la, Jago minisiri y'a jira julabaw la, u ka don jamana jigi kɔ̄ro k'u ben ni sarati dalen in ye ka da ninan geleya cogoya kan.

Kokanmalo ni sukarlo sɔ̄ngō sigira
Walasa ka sunkalo nesigi konuman ani ka balodese geleyaw kuben, goferenaman ni julaw bennna a kan, malo min be b'o kɔ̄kan o ka feere nin cogola: bakurubasanni na kilogaramu kelen dɔ̄rɔ̄me 63; dɔ̄go-dɔ̄gɔ̄ninsanni

na, kilogaramu kelen ka ke dɔ̄rɔ̄me 68 ye.

Sukaro bakurubasanni kana tème dɔ̄rɔ̄me 103 kan, a dɔ̄go-dɔ̄gɔ̄ninsanni fana kana tème 108 kan. Malo ni sukarlo ladonni yamaruya dira julaw ma wusuru tenu sara u kunkɔ̄ro. Min be se ka na ni hake min ye o ka na n'o ye; mogolawoloma t'a la. A dama ka kan mɔ̄go bess la.

Dusu Jire
Dokala Yusufu Jara

Sumansi nafamaw joyɔ̄ro ka bon

A be ka fo seneke law ye sanga ni waati bee la u k'u wasa don sumansi teliman nafamaw na walasa u ka soro ka yiriwa. O sumansi ninnu ni bayelëmasiw te kelen ye.

Kabasi numan fila gerefelen be si kura were di min ka ni ni minnu gerefera nɔ̄gojye na ye. Foro kɔ̄ro ni kabasi teliman nafama ju kelen b'a la min kundama be metere fila bo, a tonkurun ka bon a kisew jemān don, a be laban ka foro kabasun bee yelema ka k'a nɔ̄gonna ye. Nafaba be sumansi ninnu na. Ton 6 fo 10 be soro u taari kelen na. O de nana ni kabasi kura sɔ̄ngō jiginni ye san 2011-2012 sene kanpani kɔ̄ro. A kanpani na kabasi toni 33 dira foro taari 443 danni kama Bamako ni Segu laminuw na. Jatemine na kaba toni 5 fo 8 soro a kabaforow taari kelen na. Cakeda do be yen olu ka baara ye sumansi nafamaw feereli ye: Sigoni, Faso kaba, Nakosi ani Mali peyizan. O cakeda ninnu y'a jira k'u bennu u sekó ke sumansi nafamaw kana dëse seneke law la. San 2012/2013 sene kanpani in na sumansi toni 342 bennu feere seneke law ma; goferenaman y'a jira k'a be dɔ̄ bo toni 228 sɔ̄ngō na dëme kama. Suman caman soro, o sirilen be sumansi nafamaw matarafali la.

Sidi Yaya Wage / Dokala Yusufu Jara

Koro serekili kono, sitaane tun donna Sari dogonow n'a fulaw ce

Siginogonkele do wulila dogonow ni fulaw ce Sari, mekalo tile 22 san 2012. Fula 16 tora a la; u ka bugu 21 fana jenina. Sari ye Mali dugu do ye Koro serekili kono Moti mara la, ka surunya Burukina dance la. A bewaati jan bo dogonow ni fulaw kumunen be nogon koro dugu in kono; nka fangaso ni lakanabagaw bolila waati min na ka yoro bila, u karila nogon na.

Jekulu fila be Koro serekili togo la dogonow ni fulaw fe Bamako; olu ye Gina dogonye ani Tabitali Pulaaku ye. U ye cebu ke ka taa fokaben ke kelsa fila ninnu ni nogon ce. Walasa sitaans minwulilen file o kabangoona, tajurusara were kana bo a la. Fanga ani sigidaw labenni minisiriso yemobili bila jekulu fila in ka bolo kan min y'u ka taakasegin nogoya fokaben in na. Jumadon zuwenkalo tile 8 san 2012, u y'u kunda Koro kan sogoma joona fe. Koro depite Aliyu Yaya tun b'u fe nin taama in na. U selen Moti, u taara dantigeli ke gofereneri Seyidu Kamara ye folo.

Tarata mekalo tile 22 san 2012 kera don ye, min na meen Sari fulaw kono. Nin don in na, sitaane wulila dogonow ni fulaw ce. Fula joginnenw, kasibaatow, denmisen ni mogokoroba, ce ni muso, nin bee de ye boli fisaya sigili ye. U ma hali u ka suw donni masoro. U taara k'olu bin-binnen to u ko bugufuranc ew la. Dow taara u yere kalifa siginogonduguwa, caman fana donna Burukina kono. Akera mugukan dan bee ye dogonow fe fulaw la, Sari dugu kono. Baganw gengenni ani bolofenta si ma masoro nin don in na. Sari ni Burukina dance te teme kilometre 15 nogonna kan. Dogonow ni fulaw ka nin siginogonkele

in injuyocro ka jan. Yoro min dantigera fulaw ye u ka baganw taakaseginni kama, a sababu y'o ye. Sira tun te bagantigwi bolo jiminyorow lasoroli kama. Bagansonya fana tun digilen b'u la kosebe. Nin bee tun ye dimi ye fulaw sigilen na; san 2002 yere la fulaw ni dogonow ye kelle do ke fo ka nogon wele kiiriso la. O kiiri diyara fulawla. Faamawyebagantemeyorow

sorola cogo di? Nteten wula mekalo tile 21, fulaw ka denmisen do taara kolaonda la dugu kofe ka dogon denmisen do fana soror yen. U ye nogon fo fo k'u tegew ci nogon tegew ka tulonkukuma caman fo nogon ma. Nka tulon in labanna kelle la. Dogonoke y'a jira fulake la, k'o ye dugumogow je a ka baganfeeretaw la yan ka taa olu feere Burukina; k'o ma ben ale ma. A

lamini dogonodugu caman ma, u ka n'udeme ka fulaw kelle. Seerew sora k'a fo ko dogonodugu 25 nogonna ka cidenw yera kelle in na. Marifatigwi tun ka ca u la kosebe. Utun be jini ka fulawere ke tomon ye. U ma fen ke denmisenniw ni musow doron de la. Nin bee lakalikun ye a ka don fula bolilene y'u yere soror Denjeli, Burukina Faso cogo min na. O ye fuladugu ye mogo 600 ni ko be soror min kono. A dow yere danna dafedugu la Mali kono yan. U taara k'u ka baganw n'ubolofen bee to u ko. Ciden minnu taara fokaben jini, olu y'a jini fulaw fe, u k'u bolo da u dusu kan ka yafa dogonow ma, ka segin so. Ban komandan n'a meri b'u seko la, min b'a to ben ni lafiya ani basigi ka na Sari dugu kono; kerenerrennya la dogonow ni fulaw ce. Jibirilu Maju Bari min ye fula bolilene nemogo ye, o y'a jira ko yafa jinini ka nogon ni yafali ye. Hali ni olu yafara, u bonena kaban u ka baganw n'ubolofen tow la u genbaaw fe. K'o bena ke cogo di sisan? Jibirilu Maju Bari ka fo la, olu yafara sabula u ye silamew ye. A k'u b'a don fana ko dabali fosi te yen, min bena se k'olu ka suw lanenamaya tuguni. Nka k'olu koni tena se ka segin Sari o cogo la ten; ka da a kan bagan t'u bolo bilen se were t'u ye. A ko u bolofen ka lasegin u ma. Ciden minnu tun taara fokaben jini, olu y'a jira k'u ka taama be son k'a kun ne. Ode la u b'a fe k'u seko ke walasa fulaw ka lajini dajiralen ka se ka waleya a tuma na. Nka u bena jenabocogo jini min na folo, o ye dumuniko ye, ka da a kan balo fosi te fulaw bolo Burukina yen.

Amadu M. Sise / Dokala Y. Jara

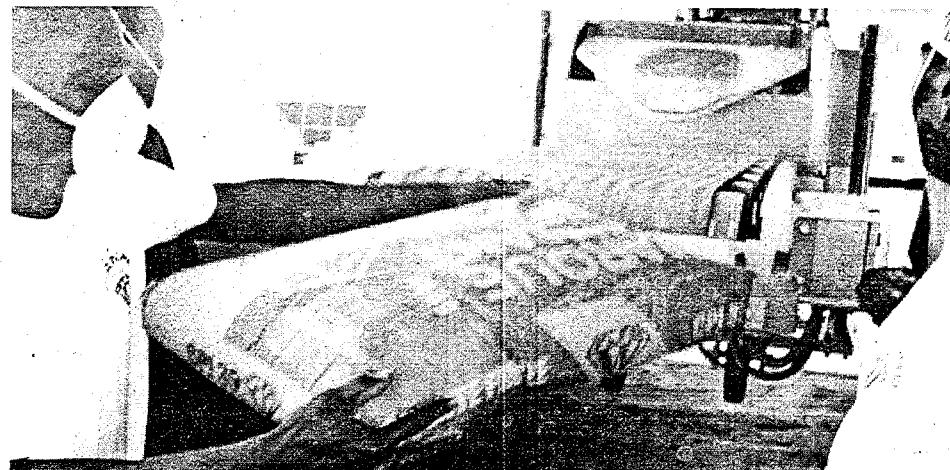
Mogo 5 nominena segesegeliw kama

Dogonow ni fulaw ka siginogonkele min kera Sari, Koro serekili la, o temenen ni tile 10 nogonna ye, zuwenkalo tile folo, siga kera mogo 5 la k'olu mina ka datugu Moti sanni u ka kiiri ce. Moti mara kiiriso kintigi Huseyini Salaha Sise y'a jira ko siga kelen be mogo werew la fagaliba in na, nka olu ma soror folo. Mogo min bena segesegeliw ke kiiri tigeliko la, o yere sugandira kaban. Huseyini Salaha Sise ka fo la, geleayaba be yoro in na halibi; n'o ye Sagarak ni Togow ce ye. Waati temena olu fana karila nogon na; o su cayara kosebe. O kelle kera dugukolo taari kelen nogonna nofe. Bankasi dugu kono Yalikuwew ni Kansayiw fana ta ka jugu o folen ye. Sibiri temenen an koro, zuwenkalo tile 9 san 2012., Ala farala dogonodu do kan n'o te fula do tun bena u bee daji mugukan ne kelen na. Mogo caman koni joginna. Sabula ko dogonow y'ale mansaw faga Sari kelle la. A tun b'a fe k'a ta juru sara.

de dantigere o senfe; n'o b'a ta ku la fo Burukina dance la; o waleya in ma ben dogonow ma. Olu tun y'a jira k'u te dijne u ka senekedugukolow ko. O yoro dantigelen in te biko ye; kabini tubabutile la o ye baganw munumunuyoro koro ye. Nka fulaw te teme osira koro in fe ka caya. Dogonow fana b'a la ka doonin-doonin mina a la ka fara u ka yoro senetaw kan. O de koson sanga ni waati bee la kelimisennin b'u ni bagantigwi ce. Nka tarata mekalo tile 22 dantemekel

ko ni bi bora a la, fulake ka baganw te min kolon na tuguni. Fulake funteninen fana ye dogonoke jaabi, ko fulaw ye dogonow kono dugu in kono yan, wa dogonoke te se k'ale bali k'a ka baganw min yan. A labanna ka kise dona ka marifa la ka sisi wuli dogonoke la o senyanfan fe k'o firi duguma. Daga wulila sonkalani ma ye. Kunnafoi dalen dogonow tow tulo kan dugu kono, olu nana berekete wuli fulake la. O tora o la. Nka o ma dogonow dusu da. Sufu u ye ci lase

Mali siman dilanni damine don

Mali simandilan izini jora Diyo Katimara la

Mali bena siman dilanni damine a te meen. A izini be Diyo Gare la, Katimara, Kita sira kan. Izini in ye Endujamana ka kewale ye; a be wele angilekan na «Diamant Ciment Mali» (DCM). Zuwenkalo tile 8 san 2012, Jago, dugujukorofenw ani izinikow minisiri Ahamadu Ture tun be izini in na k'a baaraw laje. Simandilan mana damine, san o san Diyo izini in be siman toni 500.000 dilan. A tun jirala

ko Mali bena a ka simanbore folo boka ben ni san 2011 setanburukalo ye; nka o ma se ka ben ka da geleya dow kan. Izini koni jora ka kan pewu; a to ye ka simandilan damine. Kaba (vara) yeeleli ka ke siman ye, o be damine zuluyekalo in na. U b'o sifileliba raw la sisan folo. O de koson Mali simanbore dow jirala minisiri n'a nofjama na a ka taama in senfe. Kaba min be yeele ka ke siman ye, o

be bo jamana kakan.

Hakililajigin na izini in nemogow tun y'a jira ko ni Mali siman bora, k'a toni kelen bena feere sefawari doreme 16.000 la.

Nka k'u ma da o la k'a bena se ka to o la tuguni; sabula k'u tun y'u jigi da kaba suguya min kan Mali kono yan, k'u ma se k'o yeele. O hukumu kono, izini nemogow ni goferenaman be sigikafu la, min b'a to u ka se ka ben songo were kan Mali siman toni kelen bena feere min na.

Izini min bena siman dilan Mali kono yan, a sunba be Togo jamana na. O be wele angilekan na West Africa Cement (WACEM); ale bolofara do don. A bolofara do be Gana, Burukina, Nizeri, Gine Konakiri, Ecopani Madagasikari.

Poroze in sigira sen kan izini fila kama: Diyo Gare ta in ani Asitoro ta, Bafulabe serekili kono Kayi mala la. Izini fila ninnu bena baara damine san 2012 zuluyekalo la. San o san a be siman toni miliyon 1 dilan.

Lasina Jara
Dokala Yusufu Jara

Do bocogo ce musotigiw ka sunguruntige la

Endonezi jamana na, walasa ka furucew ka sunguruntige kelle, baarakela ceman ka kalosara be bila a muso ka banki nimoro la, n'o ye muso ka konti ye banki la.

Jamana kejekayanfan ka digi koren kan, o faama do ye nin kunnafoi in di sabula a ko ni wariba be ce min bolo, o se t'a yere la. Muso b'a lajini a bolota nofe. Nin sariya in nesinnen be baarakela 3.200 ma minnu be goferenaman baara la. Nka a tali ma wajibi baarakela kan. A dajiralen mogow la, kemesarada 90 dijene n'a ye.

**A' ye Kibaru kalan.
Kibaru ye
kunnafoi jingiye**

Mali bë jöyörönini dingë kono

Isa Jalo

An bëdon min na jamaden bëe dusukun töörölen don k'a sababu ke geleya dantëme ye jöyöröninaw fe. Mali b'o dingë de kono bi. Bëe lajelen ko jöyörö. Sorodasi ko jöyörö, politikimogow ko jöyörö. Ako kelen bëe ka jamadenw bo u dabolo koro kan, ka jamana soro nagasi. Kabini jöyörökokele in daminena, fen bëe jora.

Jagokelaw ko kunun ka fisa ni bi ye. Kuma te bololabaarakelaw ma. Benbaliya ye kojuguba ye jamana kono. Wari te ye ne natuguni. Sannite sugukono. Baarako geleýara. Maga te se ka ke tulu ni malo si la bilen. Geleya min tun b'an kan kura farala o kan. Körönfekèle y'a to kolon k'a la. Demedonjekuluw bëe siranna an ka jamana ne. A bë jini sorodasiw ni politikimogow fe, u k'u bolo di nogon ma ka jöyörökokele da kerefe folo walasa Mali bë se ka bo nin geleya in kono. Kapiteni Amadu Aya Sanogo ye fasodennumanya ke. Mogo bëe te fasodennumanya walew dën. Kapiteni Amadu Aya Sanogo kelen ka Amadu Tumani Ture ka fanga danfiri,

a tun bë se k'a sigi o no na jamana kunna. Nka a ye Sedeyawo ka benkan labato ka dinë fanga ko. Faso de nnunma ny a taamasiyen do ye ka son mogow ka kuma ma. Ne bë Kapiteni Amadu Aya Sanogo fo a keli la k'a ni Sedeyawo ce benkan bolonobila. Faso juguw tun b'a fe k'a don fili la, k'ajira k'a kana son k'ako to Sedeyawo mogow ta la. N'i y'a laje, Sedeyawo te Mali jugu ye. A tena son cogo si la ka Mali don ko la a ka netaa te fen min na. Bi, Mali mako bë sababu la min b'a bo janfa dingë dun kono. Jamana tilalen don fila ye k'a sababu ke benbaliya ye. An bë yoro min na sisan, an mako te Sanogoko la, an mako te politikimogola. An ka

jamana farali nogon kan k'a fankelenboanjuguw boloan makob'o de la. An makob'an demebaawla, nka anyere ka nsanadob'a fokoanyedeme ka wara faa, a k'a soro wara kunkolo b'i yere bolo. Jöyörökokele te Mali bo bolo la. Ne ka foli bë minisirijemogow Seki Modibo Jara ye, ka Sedeyawo fana fo. Mogo minnu b'a fo ko anbariko te fosi ke Mali la tuguni, o te kuma juman ye jamadenw ma. Afiriki jamana si kelen te se a yere koro ni demebaaw te. An b'a jini diinemogow fe u ka Mali deme ni dugawu ye walasa hakilila juguw kab Malidenw dusukun na, ani min b'a to nogoya be se ka don jamana köröyanfan na..

Isa Jalo ka bo Kedugu, Dugabugu komini na Kati

Poyi An k'an bangebagaw fo

Bange man nogo. Lamo yere man nogo. Do be bange ke, O te lamo ke. Do yere be lamo ke, Bange yere te k'o jenja. An k'an bangebagaw fo. An k'an lamobagaw fana fo. U bee y'u se ke. U y'u ka ca ke. U ma to si to. Bari u ye k'o to. An bangebagaw ni ce! An lamobagaw ni ce! A' ye kene to an bolo, kene belebele. K'an fana k'an jeniyoro fin an k'o ye. N'an sera k'o ke, An na kisi k'an tanga, Bofu safu ma.

Fatoumata Keyita, Bamako

Senekela bolomadayo y'a ka baganw ye sumansanko la

Wulakonmogow bëna here soro waati juman na? Nin ye nininkali ye mogo caman be min k'a yere la. San o san do be ka fara geleya kan, fen te ka bo a la. Jatemine na geleya min donnent file jamana kono jinan, a fanba be wulakonmogow kan. An ka nsana do b'a fo ko ni tasuma ye basa jeni kaban, mogo man kan ka nininkali k'a kukalakola tuguni. An wulakonmogow, an sirannend don fo ka damatëme; sabula senë bëna geleya yoro caman na k'a sababu ke kongo ye. Don o don sumanw songo b'a la ka yelen, nka baganw songo b'a la ka jigin. Senekela dun bolomadayo y'a ka baganw ye ka suman san n'u feerelen wariw ye. Kongo ka jugu senekemisiw yere ma kosebe. Olu tena se ka senë nafama ke jinan. Bin ma falen, bagandumuni feereta te soro. Hali n'a yere be soro a wari te senekela bolokoro bilen. Ni jamana jemogow ma feere teliman tige baloko ni bagandumuniko la sisan, mogo tena u ntanya kolo danyoro don jinan.

Ni geleya te fila ye, wulakonmogow ye do ye a la kaban. Amadu Sogo ka bo Teredugu, Timisa komini na Tomijan

U ye mone don Maliba in na

Ne be nin bataki in ci Kibaru la ka laadiikan di jamadenw ma. An ka nsana do b'a fo ko n sen te basakel la, o y'a tigeko juman ye. Politikimogow ka sabali. Mone min donna Malidenw na Amadu Tumani n'a jemogow fe, o geleýara. Nka sorodasiw wulila ka mone in bo jamaden tòw la.

Politikiton dòw de b'a la ka geleya don a ko la, ka sorodasiw ka baara lagosi u bolo. Nin waleya in ye maloyako ye.

Ne hakili la jemogow ka kan ka jamana ka netaa fisaya n'u yerekun kelen ta ye. Ni mogo y'a ka soro fisaya jamana ta ye, o ye fasodenjuguya ye. Faso

Maliba ko taabolo kelen, kuntienna kelen, joli kelen, sinankunya ani bonya ni karama. Kotonogontala ni kelenya, olu de ye Mali taabolo ye. N'i y'a men Mali, a dugubaw n'a wulakonodugu bëe ko don. Geleya min be jamana in köröyanfan fe bi, o makaranni ka kan ka geleya ka teme jöyörökokele kan.

Fasoden juguw, a' ye fara, fasoden numanw kan ka faso bo bolo la. Ne be Kapiteni Amadu Aya Sanogo fo, a n'a jemogow. U ye dusu min ta, Ala k'a ne u bolo.

Daramani Jara ka bo Falo Surakabugu la, Bila mara la Segu

Yaya Mariko

Malidenw, anw be ka jore ni Sedeyawo (CEDEAO) ka siraw datuguli ye wa? Ne b'awladonniya, ko Sedeyawo te se ka fosi ke min nogon ma deli ka ke Mali kono. Modibo Keyita ye fanga damine san 1960 ka Mali to geleya kono; n'oyefaatanya jugumanye. Maliwari tun te dun jamana werew la. An ka balo bëe tun be soro anyerew fe yan. Fendow tun be bokoran; in'a fouskaro, kogo, taji, finiw, samaraw,... Soro koni tun ka doko. No tun be falen malo la, fen werew tun be falen nogonna. Sabula wariko fanga tun man bon kosebe. Warintanya tun te

mogo mako sa. Modibo Keyita tile la senë tun be ke ni bolo ye; o n'a ta bee balodese tun te jamana kono. Jatemine na, Faransi kelen k'a ka deme tige Mali la, Modibo Keyita koson, o y'a jenin Mali demebaajamana werew ma. Ala kana jigi ban mogo la. Bi-bi in na soro min be Mali kono, halio jaga tun te yen Modibo Keyita tilela. N'an ma mogo ya juri jilaja an ni nogon ce. Ala t'an deme cogo sila. Jamanaden dòw yere b'i n'a fo u ma bange Mali kono yan u ka kewale juguw fe.

Fanga kura k'a seko ke balikukanl netaa la. Ne be min fo fanga kura ye, a k'a hakili to balikukanl na (Fanga koro tun ye balikukanl ke politikiko ye). San 1964, balikukanl tun ye sansoroli damine; fo ka na se 1991 ma.

Nka kabini fanga 3nan damine san 1992 fo ka se sisan ma, balikukanl kera politikiko ye. A kera politikimogow ka warinjirisira

ye. Ni mogo min sigira kalan minisirija ia, o b'a ka dantigeliw ke k'a bëna balikukanl caman jo jamana kono. Nka ne t'a kalama n'a si bora a sira fe. Mogo si kono m'a fo ne ye ko goferenaman ye nin balikukanl kelen in jo nin dugu in na Mali kono. Minisiri do fana y'a fo k'ale bëna gafe caman bo fasokanw na. Ne t'a don n'o fana kelen be. Jatemine na balikukanl fen o fen be wulakonodugu la, a bee ye dugudenw yere ani porozew ka demew ye. Ne b'a jini faamaw fe, u ka balikukanl minen barika ye. Mogo b'u yere ne nabu tubabukankalan koson cogo min na, a b'o cogo kelen na balikukanl den fe. Fanga tilalen don, bee n'a ka jirju. Ni min sera k'a wasa don a ta la ka jne, o be dönniya soro; nka ni min y'a ta npolonpalan min, o be tøgø jugu soro a ka fanga kono. An sago don balikukanl ka segin a cogo koro la.

Yaya Mariko
ka bo Senu Bamako

Ganadugu ñena sugu kunnafoni Sikaso mara la

Asani Tarawele

tigakise kilo 1 ye dòrôme 130 ye, n'rekolo kilo 1 ye dòrôme 55 ye, ncóngon kilo 1 ye dòrôme 60 ye, tiga farama kilo 50 bòre ye dòrôme 1.500 ye. Tamatiden 5 saraw ye dòrôme 20 ye. Ne be senekelaw fo; Ala ka samiye diya.

Asani Tarawele ka bo Kokuna, Kapolondugu komini na Sikaso

Dukene n° 95nan :

Baro nafa ka bon du kono

Ko juguba dōw b'an ka duw kono bi, olu ye munw ye? An bēna an da don o ko dōw la, ka dō fo u kan, bēe k'i ta tōmota soro u la. An bēna kuma baro nafa kan nin sen in na. Don n'a nataw la, an bēna kuma dumuniko kan, bawo bi, dijelabanbana fanba bē ka bō dumuniw de la. An bē kuma dukonokelēw kan, ani politikikow duw kono, denw lamōcogo gelyaw dijelabantele in na, fo ka taa se walambila gelyaw ma dugubaw ni togodaw la, ani dōwrew.

BARO :

Baro ye kuma ye, masala don, ka nōgon sōn hakili la, ka nōgon hakili foni; lafiyawaatiw kono. A bē ke mogo fila fe walima mogo caman.

Baro ni mankanlankolonci te kelen ye. Baro ni hohaho te kelen ye. Baro ye ko labennēn de ye, min labenkun, a kewaati, a kēyōrō n'a masalabolow ka kan ka laben barotig fe, a kono, sanni a k'a waleya. N'o saratiw ma dafa, a ka gēlen baro ka sigi, nafa ka soro a la, n'o ye hakili numan sōrōl ye ani nikun lafiyali.

Ce ni muso bē baro ke. U ni denw bē se ka jē ka baro ke. Den walima denw ni mansa dōlakelen bē se ka jē

baro la. Denw yēre dama bē se ka baro. Mōkēw ni momusow n'u denw walima u modēnw bē se ka baro ke. Balima, siginogonw, teriw, olufana bē se ka na du kono ka baro sigi.

A mana ke nin fēno fēnye, baro bē ke dōnbagakunda de ka caya. Mōgo minnu bē nōgon kalama, a ka ca a la, olu de bē sigi ka baro ke. Mōgo minnu te nōgon dōn, n'olu ma ne baro ko, u b'a jini ka nōgon dōn fōlo, ka soro ka baro dadon.

A mana ke nin cogo o cogo ye, tigi bē baro la. Ale de bē kuma damine n'a naniye ye, n'a lajini ye. A ka soro a bē kumajogonya de jini, a t'a fe kuma ka to a kelen bolo, a b'a fe a kumajogon (w) fana ka kuma ta, ka kuma ka wasa. A ka soro fana, nafa fila minnu bē baro la ka hakili nōgo don, k'a jidi, ani ka hakili foni, a lajini ye o ye, bawo baro te dabo kele ni balawu kama.

An ye mun kōlōsi an ka duw kono? Ce ni muso ka sigi ka baro ke, o ka gēlen kōsēbē. Hali n'a daminēna, a laban ye kele ye, walima dimijogonkor. Ce n'a denw bē ten, muso n'a denw bē ten, denw yēre dama fana, balawu. Musow yēre

dama ta ka jugu n'o bē ye, hali n'u te ce kelen kun.

Nin ye kow ye, kōlōsili bōra minnu kan a bē san caman bō an ka duw kono, galodugu fara burusi kan.

Baro kēyōrō numan kōni ye du ye. Akewaati, numan fana ye, n'awferelen don waati min na; dumuni kelen kō sanni mōgōw ka jēsen, walima ka taa u makow la walima ka taa u da.

Hali n'o sarati bē lajelen dafara, baro bē ke hakilila min kan, fo o ka bēn barokelaw ma. N'a kēra dō bē to la, dō bē na na, nōgonfaamuya t'o la. Ce b'a ka nasōngōko jōrē la, e ko fo a ka bolomafara die ma denkundikodō la walima furusiriko dō, o nōgonfaamuya ka gēlen.

Hali n'o saratiw bē dafara, fo bē se i kumacogo la.

Dōw kumacogo man ni. Kuma bēe mana ke kōrōfōli, nenini, walima fudebōli ye, o baro ka gēlen. Dōw ka kuma bē ye pērenni ye, fanga ani dusubaya, o fana man ni. Baro ka ni basigi de kono, nōgonbonya ani kotojōgontala, walasa faamuya ka soro, ni ka lafiya.

Bi, an ka dugubaw kono, Ala ni girinkajow fe, k'a sababu ke dijelatige

gelyaw ye, duw kono, dugu mana je, bēe b'i sen kan: dōw bē taa baarakēyōrōw la, kalanyōrōw, ani mako wērew la. Mōgōw bōwaati n'u donwaatiw te kelen, ye. O la tele, arajo ani wideyo n'a nōgonna caman de kelen bē dudenw barokējōgonye. O te kojugu ye; bawo bēe n'i tilelako don.

Nka a mana ke cogo o cogo, a ka ni tuma ni tuma, dudenw ka sigi ka baro ke. Baro nafa ka bon hakili, farikolo ani nikun ma, dan te a nafa la. Hadamaden funteni, fosi te se k'o se mōgo ma a mōgonogon ko.

A ka ni bēe k'i ka feere tige, baro ka to ka sigi du kono, hali n'a bē ke gundo la. A ka ca a la, tubabuw ka barow bē ke dumuni kunna. Anw fe yan, an ka laadaw la, an b'a fo k'o waati te kumawaati ye. Tubabulamōgo bē ka caya cogo min na bi, a ka kan, o laada in ka laje ji nēmajolen na. Dutigice caman fana bē yen bi, barokējōgōn t'olu la u ka du kono. Denw n'u ba faralen don nōgon kan k'ale to a kelen na, k'a ke dunan ye a yēre ka so kono; o fana te taabolo numan ye. O be dutigi bila boli la ka nēsinjogojuguyaw ani kokēbalikew ma.

Mahamadu Konta

Kalankene n° 119nan :

Hadamaden Josariyaw dantigelisēben

Kibaru temenen in na, an danna sariyaset 7nan na. Bakurubafo la o sariyaset fōlo ninnu bē min jira o ye ko hadamaden ye jo ye, a dara Ala fe bonya ni karama kono cogo min, hadamaden wēre man kanka dankari a mōgonogon na ko se b'a ye. Sariya nana ka bēe gosi beré kelen na o de koson.

An bē temē n'a to ye. k'a damine sariyaset 8nan na ka se tanni kelennan ma:

Sariyaset 8nan :

Bēe bē se ka wuli ka se fasos sariyaset la ka walew kele, wale minnu bē dankari i ka hadamaden josariyawla, n'o josariyaw lakodōnnan don k'u lafasa jamana sariyasunba fe walima sariya wēre fe.

Sariyaset 9nan :

Mōgo si man kanka min gansan, wa mōgo si man kan ka don kas o la gansan, mōgo si man kanka diyagoya gen ka bō faso kono.

Sariyaset 10nan :

Jo bēe bolo i k'a jini i ka lamen, i ka kiiri ka tige danmakejē kono jama na, kiiritigeso fe min bolo labilalen don kiiritigē kama, min bē kiiritigē n'a yēre kelen ka sew ye, ka tali ke i jalakili tige n'a nkalon na.

Sariyaset 11nan :

1 - Mōgo o mogo, ni jalaki binna i kan wale jugu dō sira kan, a bē jate fōlo k'i no te fosi la fo ka taa i ka jalakili sementiya kiiritigē kōnōna na, jama bē jena. Ok'a soro fana a lajeyara i

ma ko mogo bēna i lafasa o kiiritigē senfe.

2 - Mōgo si te se ka nangi walew wali filiw koson minnu tun te sariyaset u ketuma na i ko faso kiirisariya wali dijē seleke naani kiirisariya y'a jira

cogo min.

O kōfē fana nangili te se ka da mogo kan, nangili min nankata kolo ka girin ka temē kewale jugu ketuma nankata kan.

DNAFLA bayelēmanijekulu

Maakorōbaro : Ben ni benbaliya

Donon kasikan ye dugu jēkan ye. Duguje te temē dugu kan k'a ka dogo. Duguw bē sigi, si sigikan ni si ta te kelen ye. Mali cikēdugu ka ca, u sigiyōrōw te kelen ye. O ko fila de b'u yiriwalicogo fana bō nōgon na.

Odugu fano fan, n'a bē yiriwa, a b'i sinsin bē de kan, bawo benbaliya ma deli ka ko dilan. Mali kono, dugu caman bē sira numankan, ubē yiriwali sira kan.

Duguyiriwatōn hake min bē Mali kono sisān, o b'o seereya. O dugu denw bē don da kelen fe, ka bō da kelen fe, u bē kan kelen fo. Dugutigita y'a ka dugu ye, dugudenw b'a bonya. Dugutigiseerew tilennen don, u bē

dugutigī dēme, u bē dugudenw bilasira kojuman.

Fosi te sira soro dugu kono benbaliya sigilen jēna, fosi te jiidi benbaliya jēna, kuma te k'a barika, hali hakili numan bangeli n'a barikali. O la, duguyiriwatōn ma bange

Kunnafoni surun

Kuran dili telefonni ma ni dafinē ye : Berezili ce dō ye telefonni sarazēri olodilan min te don kuran na. A te telefonni lafa kuran na n'i bē fīne k'a kono n'i da ye. Ce in tōgo ye Joko Pawulo. N'i y'i da biri fen in na k'a fīne, fen dow b'a kono olu bē munumunu. O munumununi de 2 walima 3 b'i mako je.

Joko Pawulo ka kurandifēn in tōgo angilekan ye «AIRE MASK». A bē telefonni «Smartphone» ni «MP3» fana lafa kuran na. I dalen don i ka dilan kan o, i bē yaala la o, a b'i mako je yōrō bēe la.

Karamogo Daramani Tarawele

benbaliya kono, u bangera bē min kono, u ka dō fara o kan halibi.

Dugu minnu bē ni tōn ma se ka sigi u fē yen, uka fileli ke ukerēfe, ubē bēn yeelen ye, bēn min kēra sababu ye ka bēndugu sigi.

Bēn ye Bēndugu sigi nōgoya ka soro k'a lajidi, k'a ka balikukan sabati, ka dunkafa sinsin, ka Bēnduguyiriwa. Bēndugu yeelen duman ye sira jira dugu tōw la. Ko wēre te benbaliso kono goya kō, ko wēre te benbalidugu fana kono goya kō. Benbaliso ye don dōtomon ye, benbalidugu fana te kisi tomonya ma.

Karamogo Daramani Tarawele,
Hadamadenya taabolo, kalandiya.

Nono numan caman soroli Mali kono

Nono togolodon dije kono, o sankunben benna jumadon ma zuwenkalo tile föö san 2012. Mali y'a kunkanbaaraw ke ñamana a don na. Ñamana be Bamako boda la Segu sira la. Sene, baganmara ani mënni minisiriso, baganmaralaw, nono bayelembabaaw, nonoferelaw ani nono dunbaaw tun b'a kene kan. A kun tun ye ka dö fo nono nafa kan. Sabula u bee ñaniya ye nono numan caman soroli ye jamana kono.

Mali ye baganmara jamana ye. Wulakonomogo kemesarada la 80 be baganmara ke. Cakeda min nesinnen be nonoko jatamine ma, o y'a jira ko san 2011 kono, nono litiri miliyon 600 sorola; n'o te ko n'i ye Mali banganko jate mine, nono litiri miliyari 2 de ka kan ka soro san kono. Mali b'o litiri miliyon 600 min soro san kono, o be ben jamaden kelen-kelen litiri 12 ma. Dije tonba bolofara min nesinnen be dunkafa sabatili ma n'o ye «FAO» ye, o y'a jira ko nono litiri 12 ka dögo mögo kelen ka nonokomako la kosebe san kono. Mögo kelen ka nonokomako man kan ka dese litiri 60 ma san kono. Jamana yiriwalenbaw la, san kono, mögo kelen o kelen ka nono dunta hake b'a ta litiri 80 na ka se 90 ma. Jatamine na, san o san, Mali be sefawari miliyari 15 fo 20 don nono na k'a ladon jamana kono. Bamako n'a lamini baganmaralaw ka tonba ka ciden tun ye Alu ñagando ye; ale y'a jira ko geleaya be Mali baganmaralaw kan. I n'a fo bayandumuniko geleaya tilema fe, bagantigw ni forotigw ce, nono sannifeere ka suma, baganfuraw songa ka gelén, nonoko te ba la, bagansonya fana y'a damanageleya ye.

Sene, baganmara ani mënni minisiri Musa Lewo Sidibe y'a jira ko goferenaman be ka dabaliw tige nonokene caman lamarali la. O siratige la, nonokene lamarayo 24 jora Mali fan caman fe. Naani were be ka jo olu ma ban föö. Minisiri ka fo la, nin bee sababu ye goferenaman ka poroze sigilen ye sen kan nonoko donni kama ba la.

Izini döw be jamana in kono minnu be nonomugubrew san kókan k'a don mananinw kono ka feere, walima k'a bayelema ka feere. Musa Lewo Sidibe y'a jira k'o izinitigw ni baganmaralaw be se ka sigikafo ke walasa u ka se k'u nesin Mali nono sorotaw sanni ma ka kokanta to yen, walima k'u ka nono hake ninita to dafa bo kókan.

**Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara**

Siraba dilannenw labilala jama ye; nka gintan ma k'ula

Bamako-Dakaro siraba baaraw daminen a meenna. O siraba in be Senegali lasoroli nogoya Mali bolo woroduguyanfan fe. A tun jirala k'a baaraw bëna ban ka siraba in kurunbonkari san 2012 in zuwenkalo tile 8, Mali jamanakuntigi koro ka fangabila hukumu kono.

Siraba in dilanni tilalen don fila ye. Bafin-Keneba-Faleme furance dilanni ani babiliw joli babolo fila kunna; n'o ye Feleme ani Bafin ye. A be ke sababu ye ka Keneba lasoroli nogoya, ka Bamako-Dakaro ce surunya. Sabula Bamako-Dakaro ce bëna surunya ni Bamako-Kayi-Dakaro ce ye ni kilometre 200 ye. Jatemine föö la Bamako-Dakaro siraba tun be yelenkajigin caman ke Tanbawura kulujan kan. Nka yelema donna a cogoya la kofe walasa caman ka se ka bo mobilikasaaraw la; kerénekrennenya la mobilibaw ka kasaaraw.

Bafin-Faleme, a furance janya ye kilometre 156ye; Siniwaw ka cakeda

minbe wele «Covec-Mali», oy'odilan. A musaka benna sefawari 25 ani miliyon 500 ma. Afiriki tilebinyanfan yiriwali banki (BOAD), silamew ka yiriwalibanki (BIA) ani Mali goferenaman jera ka musaka in bo. Siraba intunka kan ka kurunbonkari zuwenkalo tile 8 san 2012 jamanakuntigi koro ka fangabila hukumu kono. Nka fangadafiri kera sababu ye k'an pan o kunna. On'a ta bee sira in labilala bolibaaw ye san 2012 marisikalo la a ma ke gintan ye bilen.

Babili 3 ninnu dilanna ni Zaponjamana ka deme ye. Bale ta, ani Faleme ni Bafin taw. Bale babili janya ye metere 273 ye. Ale baaraw daminen a 2010 marisikalo la jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ni Abudulayi Wadi fe. A togo dara «Mali ni Senegali ce teriya babili». A musaka benna sefawari miliyari 5 ani miliyon 200 ma. Babili min be Bafin kan o janya ye metere 238 ye. A musaka benna sefawari miliyari 6 ani

miliyon 250 ma.

Kunnafoni na, Bugunin-Sikaso siraba fana banna pewu. Siniwaw ka cakeda min be wele «COC» o ya dilan. A baaraw tun tilalen be sigidama fila ye: Sigidama föö ye Bugunnin-Kuwahlen furance kilometre 57 ye. A musaka benna sefawari miliyari 6 ma. Afiriki tilebinyanfan yiriwalibanki (BOAD) ani goferenaman ye musaka in bo.

Sigidama filan ye Kuwahlen-Sikaso furance kilometre 151 ye. A musaka benna sefawari miliyari 14 animiliyon 900 na. Afiriki yiriwalibanki ani goferenaman ye musaka in bo. A tun jirala ko Bugunin-Sikaso siraba be kurunbonkari san 2012 in marisikalo la. A kera sababu ye ka Bamako-Abijan furance taamani nogoya. Sira fiye kera metere 7 ye ani ka siraba in yere dilan k'a kolo geleya mobilibaw kana se ka da tige a la joona.

**Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara**

Dije kono, mögo saba o saba, tansiyon yelenne be kelen na

Jolicayabana n'o ye tansiyon yelenne ye, ale ye bana juguba ye. Mögo hake min be fatu dusukundimi walima joli jiginni fe kunkolo kono, o saya ninnu tilance sababu ye jolicayabana ye. Dije tonba bolofara min nesinnen be kenyako ma n'o ye «OMS» ye, o ye nin kunnafoni in lase san 2012mekalo la.

Dogotoro Maragarëti Kilani min ye OMS nemogoba ye, o y'a jira k'u ka nin laseliseben in jolicayabana kolojugu kan, k'o be dusukundimi ni bana dagalen werew cayali kofa faantanjamanaw na. Kerénekrennenya la, Afiriki kono, baliku tilance ye jolicayabanabaato ye. Misali la setigijamana minnu be yen, i n'a fo Kanada ni Lamerikenjamana, mögökemekem jolicayabana be 20 na; kasoro Nizeri min be faantanjamanaw na, o mögo kemesarada la 50 don.

Do farali mögö si kuntaala kan k'a sababu ke kenyako waleyaw matarafaliye, aniyelémanti min donna dinkelatigw kecogo la, o kelen be sababu ye mögo minnu b'u suturanin soro, faamabana k'olu fana mine; n'o ye jolicayabana ye.

Kolini Materisi min ye OMS baaraw koloibaa ye, o y'a jira k'u sera ka do bo banaw ani densaya juguya la. O de koson mögo caman be si jan soro sisan. Bana dagalenw fana be soro si jankono. A y'a jira fana, konyali ani sigaretiminjugu be ka caya kosebe mögö la, minnu b'u suturanin soro. Dumunibake, buwatikondumuniw ani kogo caman dunni ka teli ka dun don mögo farikolo la walima ka dusukundimi lase mögo ma.

Ositarali be jate setigijamana fe. O jamana in kono ani yoro werew la, dusukundimibana tun ka ca yen kosebe san 1960 ni 1970 waatiw la. Nka an be don minna mögö be tugulajeliw la. Bana mana sidon joona a be kunben a tuma na. Koloni Materisi ka fo la, o fura ninnu soro man nogo Afiriki kono.

Nizeri kono, kemesarada jolicayabana be mögo 50,3 la; Mozambiki kemesarada la a be mögo 46,5 la; Malawi ta ye kemesarada la 44,5 ye. Nin'y'a sin'e föö ye kenyako tonba ka jatew di sukarodunbana kan n'o ye jabetiye. A y'a jira ko dije kono, mögo tan o tan sukarodunbana be kelen na. Kogojiba min be Ameriki gun, Azi gun ani Ositarili furance la, jamana minnu b'o kogoj kono kemesarada la sukarodunbana b'olu mögo 30 la. Ni sukarodunbana ma furake ka ne, a be se ka dusukundimi, suronfiyen (pedagoya) walima komokilidimi lase mögo ma.

Jatamine na, bonyali kelen be bana ye, min be dije fan bee fe. Dogotoro

Tiyesi Bowerima minye OMS jatekow ni kunnafoni kono nemogoba ye, o y'a jira ko kemesarada la bonyanibana be 12 la. O be ben mögo miliyon 500 ma dije kono. A banabaato hake tun ye min ye san 1980 waati la, san 2008 waati y'a soro o sigiyoromana 2 la.

Mögo belebeleba ka ca kosebe Ameriki gun kañ. Baliku kemesarada la a be 26 la. Mögo belebeleba de man ca Azi gun woroduguyanfan fe. Kemesarada a be 3 la yen. Bonyali fanba be musow la. O de koson u jabetito, dusukundimito walima dunto ka ca kosebe.

Jatamine na, obana minnu te yelema, n'i ye dije mögo fatuta tila kulu 3 ye, kulu fila sababu y'olu ye. O de koson dije kenyako tigilamögö ka sanyelémala je min kera san 2012mekalo tile 21 ka se a tile 26 ma Zenewu. Suwisi jamana na, u ye hakilijagaboke bana yelimbaliwk; n'o ye dun, dusukundimi ani sukarodunbana ye.

Dokala Yusufu Jara

Mali sorodasi 72 be körönfela mögo murutilenw bolo

An be don minna Mali ka sorodasi 72 minnen be körönfela mögo murutilenw bolo Tinizawateni, Kidali mara la. Tinizawateni ye Mali dugu do ye Alizeri dance la. Kabini murutili daminen a 2012 zanwuyekalo la uminen. Mögo murutilenw nemogö min töö ye Koloneli Mohammedi Agi Nazimu, u b'o bolo. Mögo minnu bora Libi ka na olu do don. Mali sorodasi minnu file bolo la, banabaatow ni joginnenw b'u la. Kelen sen karilen don. N'a ka di Mohammedi Agi Nazimu ye waati minna fura be ke banabaato ninnu na, n'o te u te furake. Jekulu min taara furaw ni dumuniw di körönfemögö ma zuwenkalo tile 10, olu nemogö turu ye Yakuba Sibi ye. O ye sorodasi minnen ninnu jini Mohammedi Agi Nazimu fe Gawo; u ye lere fila sigi kuma na u ma ben. A y'a jira k'a t'u bila. Wa ko ni kele wulila an n'u ce, a be sorodasi minnen ninnu jo yorow la a keleda la, u föö be soro ka faga yoro minnu na.

Afiriki seneke dugukolo tonomadaliba ye don do geleya ye

Afiriki mogow be k'u ka dugukolo nafamaw feere k'u luwanze walima k'u tonomada Eropuni Azigun mogow ma senefenw ni jiriw turuli la, minnu be ke u ka bolifew tajimafew ye. Kasoro u be yoro minnu di u ka jamanadenw ma, olu ye dugukolo nafa bannenw ye, balo bere te soro minnu seneni na. Nin waleya in ye geleyaba ye Afiriki faamaw fe, min kololo bema juguya don nataw la. A kololo yere ye wulili damine kaban. Misali la Koredisidi cakeda min be wele «Daewoo», Madagasikari faamaw tun ye dugukolo taari miliyon 1 ani 300.000 labila o ye kabasene kama. Oma benjamanadenw ma olu murutira. Dugukolo minena Koredisidi la. Madagasikari jamanakuntigi Arawalomanana ka fanga tijena o sababu la san 2009.

Kabini okera Madagasikari faamaw te son ka dugukolo feere dunan ma bilen. Nka u b'u di luwanze la halibi. U kono te teme taari 5.000 walima 30.000 kan. Jatemine na, Afiriki jama be hake min na sisani, a ka kan k'a ka balo soro na filo soro dabali tige yanni san 2050 ce. N'o ma ke, kongo be sebekoro juguya Afiriki kono. Sabula a b'a soro Afiriki jama sera hake min ma, o balo tenu soro. Dine jamanai yiriwalenba 20 minnu y'u ka laje ke zuwenkalo tile 20 ka se a tile 22 ma san 2012, olu da ma se baloko ma. Demedonjekuluw de be k'a ke u kundoni ye. Sabula olu y'a faamu ko digne geleya dan te jiriw banni,

dugukolo nafa dogoyali ani bajiw ni dugujukorjiw jiginni doron ye. Balodesse fana ye geleya ye, min man kan ka da kerefe.

K'a ta Madagasikari la ka don Mozambiki fe fo Liberia, faamaw be ka dugukolo feere walima k'u di farajew ma da suw la. Fen te sara jamanadenw na. Kelew ye minnu gen ka bo usigiyorowla, tuma dowla olu be segin k'a soro u ka dugukolo latemena dunanw ma. Minnu b'u san oluyere t'a dowla labaara bilen. Faamaw mana dugukolo mine mogow la k'u feere walima k'u luwanze, u te warin nafama di sigidalamogow ma.

Samuyeli Nifo ye demedonjekuluw de sekereteri ye Kameruni jamanana. Ale y'a jira ko waleya min b'olu fe yen, o be mogow dusukasi kosebe. A ko faamaw be dugukolo minnu luwanze dunanw ma n'o ye farajew ye, u be waribamine u kunkoro ka bila u yerewun; kasoro u be min bila faso kesu kono, o te teme sefawari dorome 45 kan taari kelen o kelen na san kono. U dun be dugukolo ninnu luwanze u ma san 99 kuntaala.

Liberiya, Lamerikenjamana cakeda min jesinnen be fokaben sabatili ma n'a togo dane surun ye «CICR» ye, o y'a jira ko Liberia seneke dugukolo tilance tonomadalen be dunanw ma. A to nafantan min be jamanadenw ka bila la olu t'u balo soro o la. Malezi cakeda min be wele «Sime Darby», Liberia jamanakuntigimuso Eleni Jonsoni Sirilefu ye dugukolo taari

220.000 min tonomada o ma san 2009 waatila ntensunw nimanajiriw seneni kama, jamanadenw bolen o kalama desanburukalo temenen in, olu y'o nisongoyajira ka mankanba ke jamanakono.

Dugukolo hake min be digne kono, nisenne ma se o ma folo, okemesarada la 60 be Afiriki gun kan. O de koson digne mogow kundalen be Afiriki kan u ka nafa soro kama. Bengiladesi kono be k'a ta ke forosan ye Afiriki faamaw fe a ka jamanaden mogow miliyon 150 balo sene yoroko kama. A ye caman san Tanzani ani Uganda. Kabini keleba kera dugukolofeereko la Senegali faamaw ni jamanaden tow ce san 2011, Ganbi ye yorefeere dabila dunanw ma. Itali kenyereye cakeda d'tunbe woso sene dugukolo taari 20.000 kan Senegali, tajimafenko kama. Woso fana be bayelema ka ke tajimafew ye. Mogow filo tora o kelen la ka muganhiko jogin. Okelen Senegali ye yore in mine Itali la.

Digne tonba bolofara min jesinnen be dunkafa sabatili ma n'o ye «FAO» ye, san 2009 na, o y'a jira ko seneke dugukolo hake min be Afiriki kono, kemesarada 8,5 doron de be ka sene o la geren kan; ka 5,4 fana sene ji kono. Sanni Afiriki faamaw k'u sene donsene ma ka iziniwjo k'o senefenw bayelema, u b'a la ka sumansiw di senekelaw la, ka mangasabaw jo u ye ani ka sirabaw bo. Nin bee kun ye ka jamanai suman soroa bee labo ka

feere kakan, ko walasa a bee kana toli an senkoro.

Gabon ye dugukolo taari ba tan ni ko min tonomada Sengapuri cakeda do ma min be wele «Olam». Ocakeda in y'a jira k'a be jiri tige k'a bayelema ka ke fencamanye ani ka jamanaden camanta a baara la. Ak'a be ntensu ni manajiriw turu. An be don min na kele wulilen b'ola. Sabula faamaw ye mogow ka kafeborow, kakawoforow ani namasaforow mine u la ka di dunanw ma. Mariki Ona ye demedonjekulu d'mogo ye; ale y'a jira ko Gabon yere te k'a jesin sene ma. Ab'aka balofanba san Kameruni jamanana. O y'a kerefejamanaw do ye. Dunkafa sabatili hukumu kono, Mariki Ona ka fo la, Gabon ye dugukolo taari 300.000 di cakeda do ma da su la; sabula k'o y'a jira k'a be izini jo k'a ka sene soroaw bayelema.

Mozambiki ye jamanaba ye. Seneke dugukolo ka ca a kono. N'i y'a ka seneke dugukolo tila 6 ye, a be min sene o te teme 1 kan halibi. Sene sene suguya min be bayelema ka ke tajimafew ye n'a be wele jatorofa, o be sene yen kosebe.

Ton do be Mozambiki o y'a jira ko dunanw b'ena jamanai seneke dugukolo sanni walima u luwanzeli min ke, k'o de be fognonko caya sigidalamogow ni faamaw ce jamanai kono ani ka faantanya juguya wulakonomogow la.

Dokala Yusufu Jara

Kankodonnii : Bamanankan sebeni (1)

Ni mogominko Bamanankan sebeni ka nogo, a man nkalon tige.

Ni min ko fana ko a ka seben, o tige fana ma nkalon tige. Bianda bena se a nogo yore de ma, n'o be kankisew seben cogo kan.

Mogo caman be yen, olu b'a fo ko tubabukan sebeni ka nogo bamanankanta ye. Oni tine yore ka jan fo k'a dama teme, sabula kankise kelen be se ka seben cogoya caman na, k'a soro seben cogo kelen pewu de be bamanankan kankise kelen o kelen na.

Omisali ye munye? Tubabukan na n'i ko [o] (mangan be men cogo min, o de be jira ni taamasiyen ye [ ]), o mankankise [o] be se ka seben nin cogoya ninnu na, tubabukan yere la (an be koro seben da jene kelen-kelen netilenna na, bamanankan na).

1. Au travail = baara la
  2. Oh gens! = E! Mogow
  3. Eau = Ji
  4. Aux gens = Mogow ma
  5. Pot = daga
  6. T...t = joona
- Aw je b'a la cogo min na, seben cogo wooro be soro mankar[o] la tubabukan

na, Bamanankan dun na, n'a fora [o], seben cogo kelen doron de b'o la, n'o ye «o» ye, i n'a fo dane ninnu na : bolo, woro, balo, kalo, o n'a nogo nna. Sisan n'an ye kankise (s) seben cogo laje bamanankan na an b'a soro a te falen, i n'a fo misali ninnu na : samara, basa, solo, sini, kasi

N'an y'o kankise kelen seben cogo segesenge tubabukan na, an b'a soro a lahalaya ka ca :

- 1. Sa = a ka (tigiyajiran)
- 2. ça = nin
- 3. Tousser = ka s'g'sg'
- 4. Science = d'nni

Bamanankan nogo yore filan ye min ye, o ye k'a fo mangan si te seben min te kalan. Ni fen o fen flora, o be kalan, kasoro seben den caman be tubabukan na, minnu te kalan fiyewu, i n'a fo :

- a. Oh = E !
  - b. Aux = ma
  - c. Pot = daga
- Bamanankan ni tubabukan be cogo min, i n'a fo an da selen file a ma cogo min na, an ka kan te bee ni tubabukan be o cogoya kelen na.
- Bamanankan sebeni geleya be yore min, o ye kanhakew sebenbalya ye. Dane fila seben cogo be se ka ke kelen

ye, nka u kalantuma, u be danfara ka bo nogo na ka da a kan u kanhakew te kelen ye, i n'a fo :

So = mogow be si min kono

ani

So = bagan min, ni mogow be yelen a kan, k'a boli.

Ni kanhakew tun be seben, siso tun be seben

'so, ni taamaseere ('') ye

Nka bagan min togo ye so, o tun be seben

So (taamaseere t'a la).

O be cogo min,

'kala (maramafen) ni kala (i n'a fo noka) be o cogo la :

'fitine (jahadi) ni fitine (min be mene)

fana be o cogo kelen na

Ni kanhakew te seben, kumasen

kono lamini doron de be se ka mogow bila sira kan.

N'a sebeni «so dayele», bee b'a d'no ye siso ye. N'a sebeni «so siri bin na», bee b'a d'no ye bagan koye.

Nka n'a sebeni «a ye so san», mogow t'a d'no ni siso de ko don, walima ni bagan de ko don.

Kanhakew be se ka na ni geleya were ye bamanankan sebeni n'a kalanni na. Ka da kanhakew cogoya kan, ani mogow b'a fe ka koro min di i ka kuma ma, dane d'ow ka kan ka dorogo walima ka walawalan, ka seben ka bo nogo na.

An da bena se o ma walanda were la, ni Ala sonna a ma.

Kankodonnii Karamogoba
Bukari Jara

Yanfolila mangorobayelema izini be jini ka jo ka ban

Tuma min na mangoroforotigiw ni nakotigiw be jini ka timinangoya k'u ka forow dogo-dogoninfori ka feere dusannaw ma, izini jora Yanfolila min b'ena jiridenw ni nakolafenw bayelema. A hakilila bora cakeda la, min jesinnen be yiriwali sabatili ma iziniko sira fe Mali kono n'o ye (CEDIAM) ye. Izini min be jiridenw bayelema Monako n'a be wele tubabukan na "Monte Carlo Fruit" o bolofara do don.

Yanfolila izini fanga ye mangoro toni 500 bayelemani ye tile o tile. A b'ena ke sababu ye ka mogow 150 bolo don baara la. A musaka benni sefawari miliyari 7 ma. Izini in be mangoro san forotigiw bolo kilo dorome 5 la; kasoro jagokelaw b'a tige u bolo kilobisabakesu kelen dorome 250.

Jamanakuntigi Jōnkunda Tarawele ko a yafara a bugobaaw ma

Minisirinémogo Dogotoro Seki Modibo Jara ye taama ke Alizeri, Faransi ani Moritani faabaw la. A fôlôla Alizeri la ka taâ Faransi. Yanni a ka bo Pari ka na Nuwakisoti Moritani faaba la, a ni Mali furancelafanga kuntigi Jōnkunda Tarawele ye nögön kumanögönya o dagayorô la : lotoli Pulumani Môparinasi la.

Jōnkunda Tarawele bugoli min kera jamanakuntigiso la san 2012 mekalo tile 21, a ye laseli kerenkerennen ke minisirinémogo ye ka nesin Malidenw ma o kojew kan. A y'a jira ko bugoli in digira a la kosebe; nka ko a yafara a bugobaaw ma. Sabula o be do nogoya jamana geleya la. A ko «Dimi min dara n kan, n y'a kunyoro soro n fari la. Mogo b'i pan ko kunna ka mogoya ke. Min ka gelen ne nena sisan, o ye k'an fanga fara nogon kan ka jamana bo bolo la».

Jōnkunda Tarawele y'a jini

Peresidan Jōnkunda ni minisirinémogo Seki Modibo Jara ka nogonye Pari

Malidenw fe, Mali be dabolo jugu min kan sisan u jigi kana tige pewu.

An têna dogo ke mogo la; a ka jugu o cogo la. Nka ko te yen,

nögoya têna se ka don min na. N'an ye an naniyaw ke kelen ye, a ka ca Ala fe an fanga bëna se ko la.

Jōnkunda Tarawele ka fo la, mogo

minnu y'ale gosi, a dalen b'a la ko mogo b'u la minnu ye nin waleya in ke ka bala u yere la. O siratige la, ale yafara u ma. A b'a jini Maliden bee fe, ce ni muso, bee ka yafa nogon ma. U ka yafa nogon ma siginögönya la ani k'a dòn k'u bee ye jamana kelen mögöw ye. A y'a jira k'a be Ala deli a ka nogoya joona ka segin ka na Mali kono ka laseli ke ka nesin jama ma. Kow be dakun min na ka nefoli k'o kan. A ko an be don min na nogoya be ka na a ma doonin-doonin. K'a bugobaaw ye mariton sigili min k'a kun k'a kunkolo kolo do kari, a operela k'o kolow sigi nogon kan dogotorow fe. A y'a jira k'a kera kunnadiya ye, a be Ala tanu sabula joginni in ma se a nimayorô ma. A ko ni Ala ye nogoya don a ma ka teme nin kan, a be kosegin'jamana kono.

Madiba Keyita
Dokala Yusufu Jara

Muso kônomaw ni denmisenninw ka sumaya keleli geleyaw

Sange sulen ye bolomadafenba ye sumaya kumbenni na

Sumaya ye bana ye min be soro nogo fe. Kerenkerennenya la soso suguya dô be yen, o musoman mama mogo cin, a be sumaya banakise bila a farila. Sumaya taamasiyenw ka ca. Kunkolodimi; farifagan; fari be kalaya nka nene b'i la; i da be goya dumuninege t'i mine; sunogobaliya

b'i soro bana damine na.

Sumaya ye bana yelemta ye mögöw ni nogon ce. Tuma dôw la soso mana sumayabanabaatô cin k'o joli min ka taa mogo keneman cin, a be banakise yelema o fe. Fen min be soso caya sigidaw la, o ye ji nogo, bin minnu be falen duw kono ani duguw

kono samiye fe. Sumaya ka teli ka mogo faga. Akasaara ka jugu kojebé denmisenninw ma, minnu si hake te teme san 5 kan. O de koson goferenaman ye dabali tige, muso kônomaw ni denmisenninw tangali kama sumaya kasaaraw ma. Olu ka sumaya be furake fu dogotorosow la.

Sumaya kumbenni feeré sirilenwna, sange sulen b'o la. Ni muso taara lajeli la dogotoroso la; n'a donna ko garijige b'a la, sange sulen kelen be dia ma a k'opeseli foloin senfe. Muso kônomaw ni denmisenninw tangali kama sumaya kasaaraw ma. Olu ka sumaya be furake fu dogotorosow la.

Baba Tarawele ye dogotoromânkâne ye Sègè ASAKO la; ale y'a jira ko nin sariya kofolen ninnu labatoli ye wajibi ye sigida dogotorosow fe. Sabula u be serekili dogotorosoba min ka kolosili kono, o de be furaw ni sange sulen di u ma muso kônomaw ni denmisennin minnu si hake te teme san 5 kan, olu ka sumaya furakeli n'a kumbenni kama. Baba ka fo la, sumaya ka jugu Mali kono waati min na kosebe, o ye zuwenkalo ni setanburukalo furance ye. Dogotorosobaw be furaw di sigida dogotoroso misenw ma o tuma na.

Nka geleya be sumaya kumbenni na Sègè ASAKO bolo. Baba Tarawele y'a jira k'olu ka ca ni san kelen ye sisan, utésangé sulenw soro Kôlokani dogotorosoba bolo. Kôlokani b'a fo ko Kulukoro ma fen bila ka na folo. Jatemine na, jamana marayorô be ka kankasérikili sónfuraw ni sange sulen na; serekili fana b'u ka kominiw són. O de koson an be don minna Baba ka folo, Sègè ASAKO ta la ka sange sulen di muso kônomaw ma, ani minnu denw ka kalokonontonboloci be ke. Madamu Kulubali Asitan Togola min ye musolajiginni ye, o ko tuma dôw la musow bëna anw kani u ka sange sulen fila la. Min be di peseli don folo ani min be di den ka kalokonontonbolocidon na. Ab'u nena ko anw b'u je sange la; kasorô an b'a nini Kôlokani fe an te k'a soro. Sumaya fura dili muso kônomaw ma, o be damine kônobara kalo 4nan na. Tako 3 don. Fôlo be ke kônobara kalo 4nan; filanen be ke a kalo 6nan, sabanan be ke a kalo 7nan. Ni furaw dilen don dogotoroso ma, an be muso kônomaw ni denmisenninw ka sumaya furake fu.

Dokala Yusufu Jara

SAN 2012 ZUWENKALO KIBARU KONKO

- ne 2 : Wusuru têna sara balo ladonni na yanni san 2012 utikalo tile 8 ce

- ne 3 : Koro serekili kono, sitaane tun donna Sari dogonaw n'a fulaw ce

- ne 4 : Batakiw

- ne 5 : Kalankene n° 119nan : Hadamaden Josariyaw dantigelisèben Dukene n° 95nan : Baro nafa ka bon du kono

- ne 6 : Nono numan caman soro Mali kono

- ne 7 : Afiriki senekedugukolow tonomadaliba ye don do geleya ye